

รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
เพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล

Education Quality Reform Model Strengthened by Active Participation of
Stakeholders for Education Effectiveness Elementary Schools

รัชณี พันออด¹

Ratchanee Phunood

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ กำหนดรูปแบบ และประเมินรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล โรงเรียนละ 9 คน จาก 761 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 6,849 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การปฏิรูปการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (2) การปฏิรูปการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (3) การปฏิรูปการประกันคุณภาพการศึกษา และ (4) การปฏิรูปการวัดและประเมินผล ซึ่งรวมได้เป็น 15 องค์ประกอบย่อย 2) รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา เป็นชุดของการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลที่เกิดขึ้น และการประเมินผล ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจุดเน้น วัตถุประสงค์ กระบวนการ และวิธีการ ให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม มีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย

คำสำคัญ: รูปแบบ / การปฏิรูปคุณภาพการศึกษา / การมีส่วนร่วม / ประสิทธิภาพ / โรงเรียนประถมศึกษา

Article Info: Received 1 December, 2018; Received in revised form 13 February, 2019; Accepted 14 June, 2019

¹ นักศึกษาศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัยอีสต์เธิร์นเอเชีย อีเมล: ratchanee_phunood@hotmail.com

Ph.D. Candidate in Educational Administration and Leadership for Change Division, Eastern Asia University Email: ratchanee_phunood@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study the composition, to identify the composition and to evaluate the composition of the education quality reform with intensive participation of the stakeholder for the efficient education management in the primary school. Population were 9 people each from the Regional Fundamental Education School Committee which were totally 6,849 people from 761 schools. Research tools were questionnaires, in-depth interview form, and 3) pattern evaluation form. Data were analyzed by using mean, standard deviation, principal component analysis, and content analysis. The research findings were as followed:

1. There were 4 major components of the education quality reform with intensive participation of the stakeholder for the efficient education management in the primary school which were the educational personal development reform, the curriculum and learning process production reform, the education quality assurance reform, and the evaluation and assessment reform including 15 minor components.

2. The education quality reform model was a set of decision-making participation, operation, end-result acceptance, and evaluation for revising the objectives, processes, and methods in order to achieve the effective education management according to the major components.

3. In overview, the education quality reform model was at a highest level of accuracy, possibility, and utilization with low standard deviation of data.

KEYWORDS: EDUCATION QUALITY REFORM MODEL / ACTIVE PATICIPATION / EFFECTIVENESS / ELEMENTARY SCHOOLS

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการที่ช่วยให้คนได้ พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการทางชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถทางด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพอย่าง

มีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งเป็นการพัฒนาให้คนมีคุณภาพ มีความสามารถและปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น การจัดศึกษาขั้นพื้นฐานจึงถือเป็นรากฐานของการศึกษาของคนไทย ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งมั่นพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

จุดเน้นที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาประสิทธิภาพด้านคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ภายใต้แนวทางการสร้างความรับผิดชอบต่อสายสั้น (Short-route of accountability) โดยการให้โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้นใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 3) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูประบบการศึกษาที่มุ่งตอบโจทย์ด้านความเป็นอิสระของสถานศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักของการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ สมองกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ครู หลักสูตร สถานศึกษา และกระบวนการสร้างและถ่ายทอดความรู้ ประเด็นสำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษานี้ คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า ปัจจัยสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ ระบบการบริหาร จัดการที่มีธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจและทรัพยากรสู่ท้องถิ่น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้การศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลสำหรับผู้เรียนทั่วประเทศ ทั้งในเมืองและชนบท ทั้งที่มีฐานะดีและยากจน โดยระบบการเรียนรู้ คือ ระบบที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ โดยอาจอยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและ

เต็มศักยภาพ ทั้งที่มาจากระบบการศึกษาปกติ และจากนอกระบบการศึกษา เช่น สื่อการเรียนรู้
 ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกแห่งทุกเวลา ประเด็นสำคัญในการปฏิรูประบบการเรียนรู้ คือ
 การเน้นความสำคัญของปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ นับตั้งแต่ครู ผู้ปกครอง ชุมชน
 บุคคลตัวอย่าง สื่อมวลชน รวมถึงสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยี เป็นต้น (สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) สอดคล้องกับที่ อีระ รุญเจริญ (2550) กล่าวว่า
 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาท
 ในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกันร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อ
 ประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร และ ศิริพร ต้นตียมาศ
 (2550) ที่สรุปความหมายของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการ
 ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในการตั้งวัตถุประสงค์ วางแผนร่วมกัน ผู้บริหาร
 แบ่งปันอำนาจให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญ ทำให้เกิด
 ความร่วมมือ เกิดความผูกพันและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น ยอมรับการเปลี่ยนแปลงว่า
 ก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง จันทราณี สงวนนาม (2553) ที่ให้
 ความหมายว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 ในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจน
 การประเมินผล

ผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหาของการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลในลักษณะของการมีส่วนร่วม
 ร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลที่เกิดขึ้น และ
 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของ อีระ รุญเจริญ (2550) จันทราณี สงวนนาม (2553)
 เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) Shaded, Prins, and Nas (1982) Cohen and Uphoff (1997)
 เพื่อนำมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล
 ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการ
 เรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ตามแนวทางของ
 กระทรวงศึกษาธิการ (2553) สมาน อัสวภูมิ (2553) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)
 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560)

การแก้ปัญหาประสิทธิผลด้านคุณภาพการศึกษาต้องเกิดขึ้นจากการร่วมมือร่วมใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การสร้างรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมแบบเข้มในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นแนวทางที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปคุณภาพการจัดการศึกษา อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลดอัตราออกกลางคันของผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล
2. เพื่อกำหนดรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล
3. เพื่อประเมินรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล โรงเรียนละ 9 คน จาก 761 โรง รวมทั้งสิ้น 6,849 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม เรื่อง สภาพการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล

2.3 แบบประเมินรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่อง สภาพการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal-Component analysis-PC) และใช้วิธีหมุนแกนอโรทอนออลแบบวาริแมกซ์ (Varimax orthogonal) ด้วยเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตัวแปรที่สำคัญจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor score coefficients) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยใช้หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

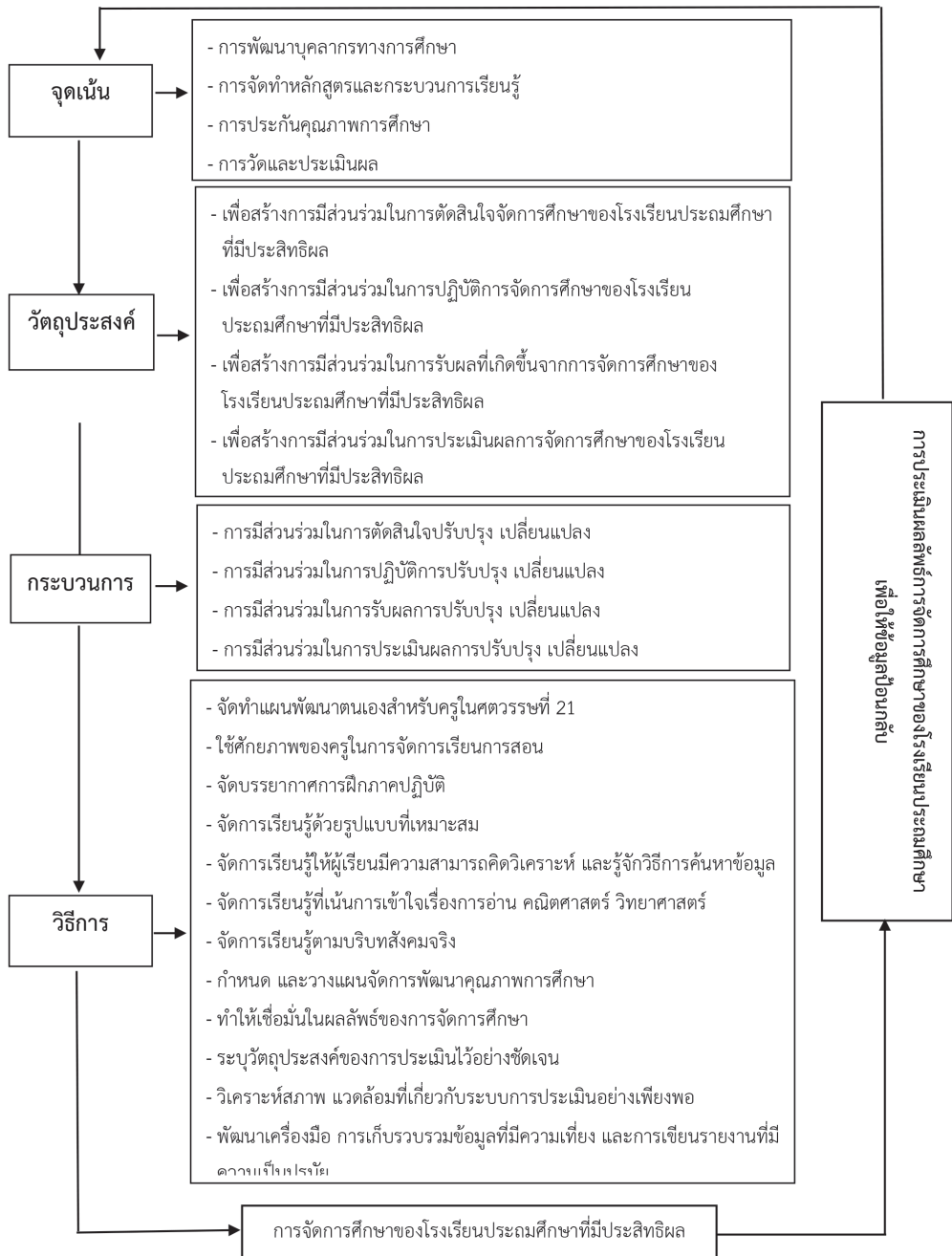
ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การปฏิรูปการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (2) การปฏิรูปการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (3) การปฏิรูปการประกันคุณภาพการศึกษา และ (4) การปฏิรูปการวัดและประเมินผล ซึ่งรวมได้เป็น 15 องค์ประกอบย่อย

2. รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล เป็นชุดของการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลที่เกิดขึ้น และการประเมินผล ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดเน้น วัตถุประสงค์ กระบวนการ และวิธีการให้การจัดการศึกษาเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบการปฏิรูปการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูป การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้การปฏิรูปการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิรูปการวัดและประเมินผล ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

3. รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ในภาพรวมมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลในภาพรวม มีการปฏิรูปอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิรูปในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แสดงให้เห็นถึงการมุ่งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดเน้น วัตถุประสงค์ กระบวนการ และวิธีการในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ง่ายกว่า และสามารถแสดงผลที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นการเริ่มการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงที่บุคลากรทางการศึกษาก่อน อาจด้วยความเชื่อที่ว่า เมื่อบุคลากรทางการศึกษาเปลี่ยน ย่อมสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงปฏิรูปกับการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ได้ เพราะการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษายังคงต้องใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากครูเป็นหลัก หรือจากครูเป็นผู้ให้ ซึ่งเป็นแบบนี้มานานตั้งแต่ก่อนการปฏิรูปการศึกษาในครั้งแรก สอดคล้องกับผลการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 1 (2542-2551) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ที่พบปัญหาด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีปัญหาการดำเนินการเนื่องจากขาดการพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพ รวมทั้งการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้สอน ครูและนักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อย สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ล้าสมัย ส่งผลให้ในทางปฏิบัติจริง บุคลากร

ทางการศึกษาต้องดำเนินการปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษาภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว เพื่อสร้างให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษา

2. ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ซึ่งเป็นชุดของการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลที่เกิดขึ้น และการประเมินผล ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจุดเน้น วัตถุประสงค์ กระบวนการ และวิธีการ ให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีวิธีการที่ละเอียด เป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เกิดการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลให้เกิดการวัดและประเมินผล ที่มี การสะท้อนผลเพื่อให้สามารถนำกลับมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจุดเน้น วัตถุประสงค์ กระบวนการ และวิธีการ จนกว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้อย่างแท้จริง ครอบคลุมจุดเน้นการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ อรรถวรณ์ แสงสุวรรณ (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในประเด็นที่ว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) เป้าหมาย ความสำเร็จ (2) การทำงานเป็นทีม (3) ความเป็นประชาธิปไตย (4) การกระจายอำนาจ (5) ความรับผิดชอบ (6) ความสัมพันธ์เชิงบวก และ (7) การให้ข้อมูลข่าวสาร ผลการประเมิน รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. โรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล สามารถนำรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพ การศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาการปฏิรูปการศึกษา และกำหนด

โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. โรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล สามารถนำรูปแบบการปฏิรูปคุณภาพ การศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ไปจัดทำเป็นแผนงานประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างสอดคล้อง กับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลงลึกเพื่อเปรียบเทียบ และแบ่งกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขต ปริมณฑล ที่มีการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถ ทำแผนการปฏิรูปการศึกษาให้ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาลงลึกให้ได้แผนงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้กำกับการจัด การศึกษาให้ได้อย่างสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างตรงตามทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21

3. โรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนในเขตปริมณฑล ควรนำรูปแบบการปฏิรูป คุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมแบบเข้มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไปวิจัยและพัฒนาต่อ เพื่อให้กรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานแต่ละคนทีมาจากต่างที่มา ได้ทราบบทบาทและหน้าที่ ที่ควรปฏิบัติให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.

- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บัค พอยท์.
- ศิริพร ตันตียมาศ. (2550). *รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สืบค้นจาก [http://www.thapra.lib.su.ac.th/
objects/thesis/fulltext/snamcn/Siriporn_Tantiyamas_Doctor/Fulltext.pdf](http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Siriporn_Tantiyamas_Doctor/Fulltext.pdf)
- สมาน อัศวภูมิ. (2553). *การบริหารการศึกษาศูนย์ใหม่ แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ*
(พิมพ์ครั้งที่ 5). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *นโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*.
สืบค้นจาก [http://plan.bopp-obec.info/tmp/upload/2016-04-01-09-26-53.
pdf](http://plan.bopp-obec.info/tmp/upload/2016-04-01-09-26-53.pdf).
- อรรวรรณ แสงสุวรรณ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1. ปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้
ตีพิมพ์). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ.

ภาษาอังกฤษ

- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1997). *Rural development participation: Concepts
and measures for project design, implementation and evaluation*.
New York: The Rural Development Committee Center for International
Studies, Cornell University.
- Shaded, W., Prins, W., & Nas, P. J. (1982). *Access and participation: A theoretical
approach, in participation of the poor in development*. Leiden: University
of Leiden.